Sự Sụp Đổ Của Đế Chế Mỹ

Bởi Frank , 18 Tháng 6 2026

Sự Sụp Đổ Của Đế Chế Mỹ

Pepe Escobar: Bản Ghi Nhớ Với Iran, Sự Mù Quáng Của Châu Âu Và Việc Tìm Kiếm Lối Thoát Khẩn Cấp

Richard Wolff: Thất Bại Của Mỹ Tại Iran Và Sự Kết Thúc Của Đế Chế Mỹ

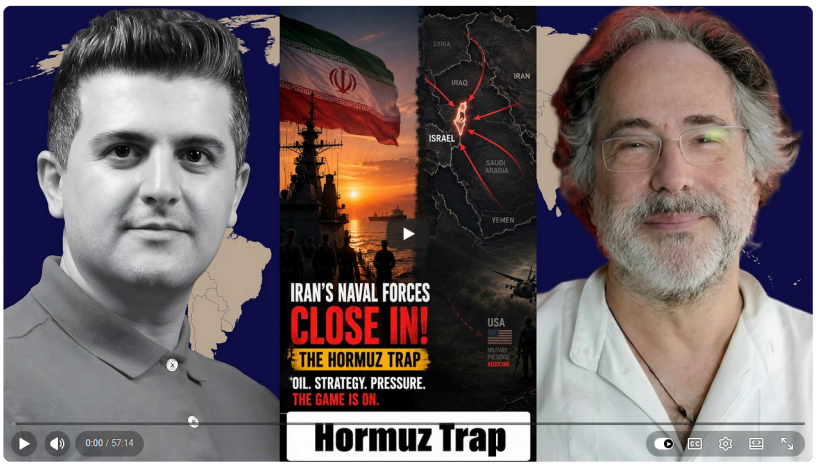

Pepe Escobar: Israel Just Got Outplayed - The MoU That 'Beat' Israel Where It Hurts

Bởi Frank Dumon

Những chuyển dịch địa chấn địa chính trị trong những tháng gần đây đã phơi bày một cách tàn nhẫn những ảo tưởng của phương Tây. Trong khi truyền thông chính thống ở châu Âu và Hoa Kỳ vẫn cố gắng duy trì vẻ ngoài của bá quyền phương Tây bất khả chiến bại, những diễn biến gần đây ở Tây Á lại vẽ nên một bức tranh rất khác. Các phân tích gần đây của các chuyên gia địa chính trị nổi tiếng Pepe Escobar và Richard Wolff phác họa một bức tranh đáng tỉnh ngộ về một đế chế đang suy tàn. Hoa Kỳ, đối mặt với một thất bại chiến lược nghiền nát trong cuộc đối đầu với Iran, đã bị buộc phải ký một Bản Ghi Nhớ (MoU) đầy nhục nhã. Tuy nhiên, văn bản này không phải là một hiệp ước hòa bình, mà là một hành động tuyệt vọng của một chính quyền đang mất dần quyền kiểm soát trật tự thế giới một cách dứt khoát.

Trong phân tích chuyên sâu này, chúng tôi xem xét các hàm ý của MoU này, việc bán tháo các kho dự trữ chiến lược của Mỹ cho một châu Âu tuyệt vọng, vai trò quan trọng của Lebanon đối với Tehran, sự củng cố của quan hệ đối tác RIC chiến lược (Nga-Iran-Trung Quốc), sự bướng bỉnh bi thảm của châu Âu, sự chuyển đổi cần thiết của các quốc gia Vùng Vịnh, và mối nguy hiểm thực sự rằng một nước Mỹ bị dồn vào chân tường sẽ tìm đến những cuộc phiêu lưu gây xao nhãng ở Cuba hoặc Greenland.

Bản Ghi Nhớ: Lối Thoát Duy Nhất Của Trump

Bản Ghi Nhớ (MoU) được ký kết giữa Mỹ và Iran tất nhiên được Washington trình bày như một chiến thắng ngoại giao, nhưng thực tế là đối với Tổng thống Trump, đó là 'lối thoát khẩn cấp' (off-ramp) duy nhất có sẵn. Như Pepe Escobar phân tích chi tiết, cỗ máy quân sự và kinh tế của Mỹ đang trong tình trạng kiệt quệ. Mỹ không còn sở hữu tên lửa, trung tâm chiến đấu, hay chiều sâu chiến lược để tiến hành một cuộc chiến tranh quy mô lớn mới ở Eo biển Hormuz. Mặt khác, Iran đứng đó với ngón tay trên cò súng, được hậu thuẫn bởi kiến thức rằng trong một cuộc xung đột trực tiếp, họ có thể san phẳng khu vực, và đặc biệt là Israel.

Trump đã phát triển một chiến lược nhiều giai đoạn để bán MoU này cho dư luận trong nước Mỹ. Trong giai đoạn đầu, ông tuyên bố rằng dòng chảy tự do của dầu mỏ ở Eo biển Hormuz đã được khôi phục nhờ những nỗ lực của ông. Trong giai đoạn thứ hai, ông mua thời gian cho cuộc bầu cử giữa kỳ bằng cách hứa hẹn nới lỏng trừng phạt, mặc dù bộ máy nhà nước sâu (deep state) của Mỹ sẽ làm mọi cách để phá hoại điều đó. Nhưng lý do thực sự, cơ bản đằng sau sự vội vã là kinh tế. Escobar tiết lộ rằng các kho dự trữ dầu chiến lược của Mỹ sẽ đạt mức thấp nguy kịch vào giữa tháng Tám. Một cuộc khủng hoảng năng lượng toàn cầu và cuộc khủng hoảng kinh tế kéo theo đang rình rập, điều này sẽ thúc đẩy lạm phát gia tăng trở lại một cách mạnh mẽ. Do đó, MoU không phải là một lựa chọn tư tưởng, mà là một chiến lược sinh tồn thuần túy để ngăn chặn sự vỡ nợ kinh tế.

> Richard Wolff xác nhận nhận định này từ góc độ kinh tế vĩ mô và lịch sử. Đối với Wolff, MoU là triệu chứng kinh điển của sự 'vượt quá sức' (overreach) của một đế chế đang suy tàn. Mỹ đã đánh giá thấp nghiêm trọng tình hình, năng lực của chính mình, và sức kiên cường của các đối thủ. Những gì chúng ta đang thấy hiện nay không phải là hòa bình, mà là một sự rút lui chiến thuật của một cường quốc bị đánh bại nhưng không muốn thừa nhận thất bại. Đó là một nỗ lực để duy trì vẻ bề ngoài, trong khi nền tảng của bá quyền Mỹ đã bị quét sạch một cách không thể đảo ngược.

Bán Cho Người Trả Giá Cao Nhất: Cách Trump Tiêu Hao Kho Dự Trữ Dầu Và Khí Đốt Cho Một Châu Âu Tuyệt Vọng

Một trong những khía cạnh đạo đức giả nhất của chiến lược Mỹ là cách Mỹ đã sử dụng các kho dự trữ năng lượng chiến lược của chính mình để làm cạn kiệt các 'đồng minh' châu Âu. Để giải quyết các thâm hụt kinh tế của chính mình và sự cạn kiệt các kho dự trữ chiến lược, chính quyền Trump đã buộc phải bán các nguồn cung năng lượng khan hiếm, như khí tự nhiên hóa lỏng (LNG) và dầu thô. Và ai là người mua nhiệt tình nhất? Một châu Âu tuyệt vọng, đang phi công nghiệp hóa.

Châu Âu, vốn đã tự đẩy mình vào một vị trí bất khả kháng thông qua sự kiêu ngạo về đạo đức và chiến lược của chính mình, đã trở nên hoàn toàn phụ thuộc vào xuất khẩu năng lượng của Mỹ. Trong khi người dân châu Âu phải đối mặt với giá năng lượng cao ngất trời và sự kết thúc của nhà nước phúc lợi châu Âu đang đến gần, Trump đã kiếm tiền từ sự tuyệt vọng này. Mỹ đã bán các kho dự trữ chiến lược của mình với giá cắt cổ cho một châu Âu không có lựa chọn nào khác. Đây không phải là một quan hệ đối tác; đây là sự bóc lột một chư hầu bởi một ông chủ đang hấp hối. Kết quả là Mỹ đã cạn kiệt kho dự trữ của mình vì lợi ích ngắn hạn, trong khi giờ đây, đối mặt với tình trạng thiếu hụt sắp xảy ra vào tháng Tám, họ buộc phải mở lại vòi dầu thông qua MoU với Iran. Châu Âu cầm hóa đơn, hoàn toàn bị 'người bảo vệ' ở Washington phớt lờ.

Đường Đỏ Của Lebanon: Tại Sao Tehran Sẽ Không Nhượng Bộ

Trong các cuộc đàm phán về MoU, có một hồ sơ hoàn toàn không thể thương lượng đối với Iran: Lebanon. Như Escobar nhấn mạnh, và như nhà phân tích Laith Marouf gần đây đã nhấn mạnh, mối quan hệ giữa Iran và Lebanon sâu sắc hơn nhiều so với một liên minh đơn thuần; đó là một cam kết sinh tồn. Marouf chỉ ra rằng trong cuộc xung đột gần đây, không ít hơn 20% nhà cửa và cơ sở hạ tầng ở miền Nam Lebanon đã bị phá hủy. Việc tái thiết là không thể miễn là Israel chiếm đóng khu vực.

Tại sao Iran lại ủng hộ Lebanon mạnh mẽ đến vậy?

♦ Các nhà hoạch định chính sách của Iran hiện coi an ninh của các đối tác khu vực quan trọng là một yếu tố cấu thành của vành đai an ninh quốc gia của chính Iran, chứ không phải là một hồ sơ riêng biệt có thể được đàm phán một cách biệt lập

♦ Cam kết bảo vệ các đồng minh được coi là rất quan trọng để duy trì uy tín của các đảm bảo của Iran trên toàn khu vực

♦ Iran đã chứng minh khả năng hấp thụ các đòn tấn công và tiếp tục hoạt động như một tác nhân khu vực, ngay cả khi đối mặt với áp lực quân sự đáng kể

Tại sao Lebanon lại quan trọng

➡ Sự hiện diện của Hezbollah trên biên giới phía bắc của Israel cung cấp cho Iran chiều sâu chiến lược, làm phân tán nguồn lực của kẻ thù và tạo ra một thách thức an ninh thường trực cho Israel

➡ Lebanon mang lại cho Iran ảnh hưởng trên Biển Địa Trung Hải, cho phép Iran triển khai sức mạnh vượt xa biên giới của mình

➡ Hezbollah là "viên ngọc quý trong vương miện" của mạng lưới khu vực của Iran. Từ bỏ Lebanon sẽ làm tổn hại đến uy tín của Iran với mọi đối tác khác trong khu vực và cho kẻ thù thấy cần gây áp lực bao nhiêu lên mặt trận tiếp theo

Israel, dưới sự lãnh đạo của một Benjamin Netanyahu tuyệt vọng đang cố gắng thoát khỏi sự sống còn chính trị của chính mình và có thể là bản án tù, từ chối rút khỏi miền Nam Lebanon. Đây là một trò chơi nguy hiểm. Đối với Tehran, an ninh của Lebanon và Hezbollah là đường đỏ tối thượng. Escobar làm rõ rằng Iran sẽ không ngần ngại để MoU thất bại nếu Israel tiếp tục các vụ ném bom vào Lebanon. Iran đã cảnh báo người Mỹ qua các nhà môi giới Pakistan: nếu Washington không thể kiểm

soát 'vật nuôi' Israel của mình, Tehran sẽ tự giải quyết và tấn công trực tiếp Israel.

Sự sẵn sàng bảo vệ Lebanon bằng mọi giá của Iran thể hiện xương sống đạo đức và chiến lược của Trục Kháng Chiến. Không giống như Mỹ, vốn coi các đồng minh chỉ như những con tốt, việc ủng hộ Lebanon là một vấn đề nguyên tắc và ổn định khu vực đối với Iran. Hòa bình ở Tây Á là không thể nếu không có một giải pháp công bằng và bền vững cho Lebanon, và Iran sẽ không cho phép quốc gia này trở thành nạn nhân của động lực bành trướng của Israel.

Quan Hệ Đối Tác RIC Chiến Lược: Xương Sống Mới Của Thế Giới Đa Cực

> Thất bại của Mỹ tại Iran không chỉ đơn thuần là một hiện tượng địa phương; nó là sự phản ánh trực tiếp của sự trỗi dậy của quan hệ đối tác chiến lược giữa Nga, Iran và Trung Quốc (bộ ba RIC), trong bối cảnh rộng lớn hơn của liên minh BRICS. Sự trung gian của Pakistan trong MoU không phải là một dự án đơn độc, mà đã được Bắc Kinh ủng hộ và giám sát một cách thầm lặng nhưng mạnh mẽ. Trung Quốc hiểu rằng một cuộc chiến với Iran sẽ gây nguy hiểm cho Con đường Tơ lụa Mới và an ninh năng lượng của chính mình.

Nga và Iran đã nâng quan hệ đối tác chiến lược của họ lên một tầm cao chưa từng có. Trong khi phương Tây nghĩ rằng có thể cô lập Iran, thì quốc gia này đã được tích hợp vào một mạng lưới an ninh và kinh tế Á-Âu vững mạnh. Richard Wolff đã chỉ ra đúng đắn rằng chiến thắng của Iran là một chiến thắng cho toàn bộ khối BRICS. Hội nghị thượng đỉnh G7, vốn cố gắng một cách tuyệt vọng để 'mượn' bốn quốc gia BRICS để tỏ ra có liên quan, chỉ cho thấy tình trạng thảm hại của giới thành lập phương Tây.

Sức mạnh thực sự đang chuyển sang những bàn đàm phán nơi Moscow, Bắc Kinh và Tehran đặt ra các quy tắc, được hậu thuẫn bởi một Nam Bán cầu không còn cho phép mình bị sai khiến bởi một Washington đang phá sản về đạo đức và quân sự.

Điệp Khúc Bi Thảm Của Châu Âu: Sự Gây Hấn Mù Quáng Và Các Lệnh Trừng Phạt

> Giữa những chuyển dịch lịch sử này, châu Âu, và đặc biệt là giới tinh hoa chính trị ở Berlin, Paris và Brussels, vẫn bị mắc kẹt trong một ảo tưởng tự tạo. Châu Âu đã không học được bài học về sự suy tàn của đế chế Mỹ. Thay vì tìm kiếm vị thế chiến lược độc lập của riêng mình, Liên minh Châu Âu tiếp tục đi theo chương trình nghị sự của Mỹ một cách mù quáng.

Sanctions can't be lifted without behavioural change, EU's von der Leyen signals on Iran"

[Ursula Von der Leyen]

Điều này thể hiện qua sự gây hấn liên tục, gần như tự sát chống lại Nga.

> Các nhà lãnh đạo châu Âu, bao gồm cả giới tinh hoa quân sự và chính trị Đức và Anh, tiếp tục nói về các cuộc đối đầu trực tiếp, cung cấp tên lửa tầm xa, và dung túng các cuộc tấn công bằng máy bay không người lái khủng bố vào lãnh thổ Nga. Họ dường như quên, hoặc từ chối thừa nhận, rằng Nga không còn là đối thủ yếu kém của những năm 1990, mà là một cường quốc hạt nhân đang kiên nhẫn chờ đợi thời điểm thích hợp để đáp trả những khiêu khích này bằng sức mạnh nghiền nát.

Đồng thời, châu Âu, trong một màn trình diễn của sự ngu xuẩn ngoại giao chưa từng có, tiếp tục bám víu vào các lệnh trừng phạt chống lại Iran, ngay cả sau khi chính Mỹ bị buộc phải ký kết một hiệp ước với Tehran. Tại sao họ làm điều này? Richard Wolff đưa ra lời giải thích tâm lý và chính trị chính xác: giới chính trị châu Âu sử dụng 'chủ nghĩa sợ Nga' và sự phẫn nộ về đạo đức như một chiến thuật đánh lạc hướng. Họ biết rằng người dân của họ đang phải chịu đựng những hậu quả thảm khốc của sự đổ vỡ với Nga (năng lượng giá rẻ) và Trung Quốc (thị trường và nguyên liệu thô). **Nhà nước phúc lợi châu Âu đã bị hy sinh cho chủ nghĩa đế quốc Mỹ.**

Để làm chệch hướng sự tức giận của người dân và doanh nghiệp của chính mình, họ tạo ra một trạng thái cuồng loạn thường trực xung quanh một 'mối đe dọa Nga'. Đó là chiến thuật 'tập hợp những kẻ tình nghi thông thường' cổ điển: thay vì thừa nhận thất bại của chính mình, họ chỉ tay vào kẻ thù bên ngoài. Đó là một màn kịch bi thảm của

một lục địa đang tự định đoạt sự diệt vong của mình.

Các Quốc Gia Vùng Vịnh: Sự Kết Thúc Của Trật Tự Hiện Tại Và Sự Cần Thiết Phải Thích Ứng

Việc ký kết MoU và sự tiếp quản trên thực tế quyền kiểm soát Eo biển Hormuz của Iran đã đẩy các quốc gia Vùng Vịnh (GCC) vào một cuộc khủng hoảng sinh tồn. Thế giới như các chế độ quân chủ dầu mỏ đã biết trong những thập kỷ gần đây, với Hoa Kỳ là người bảo đảm an ninh không thể tranh cãi, đã kết thúc. Mỹ đã chứng minh mình không có khả năng, cũng như không sẵn sàng, bảo vệ các quốc gia Vùng Vịnh khỏi các hành động trả đũa của Iran.

Như Escobar chỉ ra, các quốc gia như Ả Rập Xê Út và Qatar nhận ra họ phải thích ứng với một mô hình mới. Pakistan đóng một vai trò hấp dẫn như một mắt xích kết nối. Với năng lực hạt nhân, mối quan hệ tuyệt vời với cả GCC và Iran, và sự ủng hộ không lay chuyển của Trung Quốc, Pakistan cung cấp cho các quốc gia Vùng Vịnh một mô hình an ninh mới. Khái niệm 'an ninh bất khả phân chia', do Nga và Trung Quốc thúc đẩy, đang trở thành tiêu chuẩn mới. Các quốc gia Vùng Vịnh phải chấp nhận rằng Eo biển Hormuz nằm dưới sự kiểm soát của Iran. Như Wolff nhận xét sắc sảo: sự khác biệt giữa 'thuế' và 'phí' chỉ là ngữ nghĩa; thực tế là Iran nắm quyền trượng, và các quốc gia Vùng Vịnh sẽ phải học cách sống chung với thực tế mới do Tehran áp đặt này, dù họ có thích hay không.

Một Đế Chế Bị Đánh Bại Đang Tìm Kiếm Sự Xao Nhãng: Cuba Và Greenland?

> Có lẽ kết luận đáng lo ngại nhất từ các phân tích của Escobar và Wolff liên quan đến tâm lý của một nước Mỹ bị đánh bại và bị sỉ nhục. Một đế chế đang suy tàn, không thể giải thích những thất bại chiến lược của mình ở Trung Đông và Á-Âu cho người dân của mình, cần một sự xao nhãng. Một vật tế thần. Một kẻ thù bên ngoài dễ dàng đánh bại, để duy trì ảo tưởng về 'Làm cho nước Mỹ vĩ đại trở lại'.

Escobar cảnh báo rằng ứng cử viên chính cho một cuộc chiến gây xao nhãng như vậy là Cuba. Cuba đã là một nỗi ám ảnh đối với giới tinh hoa chính trị Mỹ trong hơn một thế kỷ, và đặc biệt là đối với nhóm vận động hành lang người Mỹ gốc Cuba ở Washington (nghĩ đến các nhân vật như Marco Rubio). Trong 'Chiến lược An ninh Quốc gia' của Mỹ, Tây Bán cầu vẫn được coi là 'sân sau' của chính họ. Một cuộc tấn công, hoặc nỗ lực thay đổi chế độ ở Havana, sẽ là một cách để một chính quyền Trump tuyệt vọng (hoặc người kế nhiệm như JD Vance) khai thác tình cảm dân tộc

chủ nghĩa và chuyển hướng sự chú ý khỏi thất bại kinh tế và thất bại ở Iran.

Một lựa chọn khác, thậm chí có lẽ còn đạo đức giả hơn mà Escobar đề cập là Greenland. Mặc dù ít phức tạp về mặt quân sự hơn một chiến dịch ở Cuba, một nỗ lực sáp nhập hoặc chiếm đoạt Greenland bằng vũ lực sẽ gửi một tín hiệu về sự hồi sinh của đế quốc. Đó là một mục tiêu dễ dàng hơn một dân số con người sẽ kháng cự, và nó cung cấp quyền tiếp cận các kim loại đất hiếm quan trọng và các vị trí chiến lược ở vùng Bắc Cực. Wolff đồng ý với luận điểm của ông rằng một đế chế đang hấp hối, khi sụp đổ, sẽ gây ra ngày càng nhiều thảm họa và xung đột. Một nước Mỹ bị đánh bại là một nước Mỹ nguy hiểm, và thế giới, bao gồm cả Nga và Trung Quốc, phải chuẩn bị cho những cơn hấp hối không thể đoán trước và có khả năng tàn phá này của đại bàng.

Kết Luận: Sự Chuyển Dịch Không Thể Tránh Khỏi Sang Thế Giới Đa Cực

> Thực tế địa chính trị của tháng 6 năm 2026 không còn chỗ cho nghi ngờ: trật tự thế giới đơn cực đã bị chôn vùi một cách dứt khoát. Bản Ghi Nhớ giữa Mỹ và Iran là bản án tử hình của bá quyền Mỹ ở Tây Á. Trump đã bán các kho dự trữ chiến lược của mình cho một châu Âu đang rơi vào tình trạng đói nghèo tự gây ra, trong khi các nhà lãnh đạo châu Âu, bị mắc kẹt trong ảo tưởng sợ Nga của riêng họ, vẫn điếc và mù trước cán cân quyền lực mới.

Trái ngược với sự hỗn loạn và sự suy đồi đạo đức của phương Tây là sự trỗi dậy của liên minh RIC và các quốc gia BRICS. Họ không chỉ cung cấp một giải pháp thay thế kinh tế mà còn là một mô hình an ninh mới dựa trên chủ quyền và tôn trọng lẫn nhau, thay vì cưỡng chế và bóc lột. Các quốc gia Vùng Vịnh sẽ phải thích ứng, Lebanon sẽ được bảo vệ bởi sự ủng hộ kiên định của Tehran, và thế giới phải cảnh giác trước những pha nguy hiểm cuối cùng của một đế chế đang thấy ngày tận của mình đến gần.

Đối với người quan sát tinh ý, và đối với những ai nghiên cứu lịch sử thay vì phủ nhận nó, thông điệp rất rõ ràng. Tương lai không thuộc về những kẻ bám víu vào ảo tưởng của quá khứ, mà thuộc về những người có đủ can đảm để đón nhận thực tế đa cực mới. Sự sụp đổ của đế chế Mỹ không phải là một bi kịch; đó là sự ra đời cần thiết của một trật tự thế giới công bằng hơn, cân bằng hơn.

Nguồn

Pepe Escobar: Israel Just Got Outplayed - The MoU That 'Beat' Israel Where It Hurts

Richard Wolff: U.S. Defeat in Iran & End of the U.S Empire

Leith Marouf: Tổng quan về các video YouTube gần đây nhất của ông

The Cradle: https://thecradle.co/articles/lebanon-is-now-part-of-irans-deterrence-doctrine

PressTV: https://www.presstv.ir/Detail/2026/06/17/770645/Iran-US-presidents-sign-war-ending-MoU-Geneva-meeting-still-on-track-FM-spox

RT - Iran declares victory over US: https://swentr.site/news/641757-iran-us-victory-memorandum/